

KESTÄVÄÄ YMPÄRISTÖRAKENTAMISTA OHJAAVAT LAIT, SÄÄDÖKSET TYÖEHTOSOPIMUKSET, YLEISET SOPIMUSEHDOT JA YLEISET LAATUVAATIMUKSET (4.9.2018)

Tilaamisen, valvonnan, suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon toteutusta ohjaavat lukuisat lait, säädökset, työehtosopimukset ja alalla hyväksytyt yleiset laatuvaatimukset. Tähän on tehty yhteenveto niistä.

Työtä ohjaavat lait ja säädökset

Kulttuurilainsäädäntö

- Asetus maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemista koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta 19/1987 <http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1987/19870019>
- Hautausoimilaki 457/2003 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030457>
- Kirkkojärjestys 1055/1993 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931055>
- Laki ortodoksisesta kirkosta 985/2005 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060985>
- Laki rakennusperinnön suojelemisesta 498/2010 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20100498>
- Muinaismuistolaki 295/1963 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1963/19630295>
- Valtioneuvoston asetus aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta tehdyn yleissopimuksen voimaansaattamisesta 47/2013 <http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2013/20130047>

Hankintalainsäädäntö

- Laki ajoneuvojen energia- ja ympäristövaikutusten huomioon ottamisesta julkisissa hankinnoissa 1509/2011 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20111509>
- Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161397>
- Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 1233/2006 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20061233>
- Laki veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä 1231/2011 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20111231>

Terveys- ja hyvinvointilainsäädäntö

- Kuluttajaturvallisuuslaki 920/2011 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110920>
- Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 669/1978 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780669>
- Liikuntalaki 390/2015 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150390>
- Pelastuslaki 379/2011 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379>
- Suomen perustuslaki 731/1999 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>
- Terveystieteiden lakien 763/1994 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940763>
- Ulkoilulaki 606/1973 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730606>

Työaikalainsäädäntö

- Työaikalaki 605/1996 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19960605>
- Työehtosopimuslaki 436/1946 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1946/19460436>
- Työsopimuslaki 55/2001 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010055>

Työturvallisuuslainsäädäntö

- Laki kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä 273/2007 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070273>
- Laki nuorista työntekijöistä 1993/998 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930998>
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus nuorille työntekijöille sopivien kevyiden töiden esimerkkiluettelosta 189/2012 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120189>
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus nuorille työntekijöille vaarallisten töiden esimerkkiluettelosta 188/2012 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120188>
- Työtaturma- ja ammattitautilaki 459/2015 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150459>
- Työturvallisuuslaki 738/2002 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738>
- Valtioneuvoston asetus kemiallisista tekijöistä työssä 715/2001 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010715>
- Valtioneuvoston asetus koneiden turvallisuudesta 400/2008 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2008/20080400>
- Valtioneuvoston asetus kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä 640/2007 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070640>
- Valtioneuvoston asetus lisääntymisterveydelle työssä vaaraa aiheuttavista tekijöistä ja vaaran torjunnasta 603/2015 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150603>
- Valtioneuvoston asetus nuorille työntekijöille erityisen haitallisista ja vaarallisista töistä 475/2006 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060475>
- Valtioneuvoston asetus rakennustyön turvallisuudesta 205/2009 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090205>
- Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemiseksi melusta aiheutuilta vaaroilta 85/2006 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060085>
- Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemisesta tärinästä aiheutuilta vaaroilta 48/2005 <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20050048>
- Valtioneuvoston asetus työpaikkojen turvallisuus- ja terveysvaatimuksista 577/2003 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030577>
- Valtioneuvoston asetus työpaikkojen turvamerkeistä ja niiden vähimmäisvaatimuksista 687/2015 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150687>
- Valtioneuvoston asetus työvälaineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta 403/2008 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2008/20080403>
- Valtioneuvoston asetus ulkona käytettävien laitteiden melupäästöistä 621/2001 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010621>
- Valtioneuvoston päätös henkilösuojainten valinnasta ja käytöstä 1407/1993 <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1993/19931407>

Ympäristölainsäädäntö

- Jätelaki 646/2011 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110646>
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta 1143/2014 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32014R1143>
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 305/2011 rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32011R0305>
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 715/2007 moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä kevyiden henkilö- ja hyötyajoneuvojen päästöjen osalta ja ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta (ns. EU:n tyyppihyväksyntädirektiivi) <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex:32007R0715>

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 995/2010 puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta (ns. EU:n puutavara-asetus) <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32010R0995>
- Euroopan Parlamentin ja Neuvoston direktiivi 97/68/EY liikkuviin työkoneisiin asennettavien polttomoottoreiden kaasu- ja hiukkaspäästöjen torjuntatoimenpiteitä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:31997L0068>
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/125/EY energiaan liittyvien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:285:0010:0035:FI:PDF>
- Ilmastolaki 609/2015 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150609>
- Kemikaalilaki 599/2013 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20130599>
- Komission asetus (EU) 2017/160 luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 338/97 muuttamisesta <http://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B36FF2C23-7892-473F-AB18-95688A776506%7D/105885>
- Laki kasvinsuojeluaineista 1563/2011 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20111563>
- Laki kasvinterveyden suojelemisesta 702/2003 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030702>
- Laki metsätuhojen torjunnasta 1087/2013 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20131087>
- Laki rakennuksen energiatodistuksesta 50/2013 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20130050>
- Laki tulvariskien hallinnasta 620/2010 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20100620>
- Laki tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista 1005/2008 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2008/20081005>
- Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 1299/2004 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20041299>
- Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 1709/2015 <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151709>
- Lannoitevalmistelaki 539/2006 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060539>
- Luonnonsuojeluasetus 160/1997 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19970160>
- Luonnonsuojelulaki 1096/1996 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961096>
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus integroidun torjunnan yleisistä periaatteista 7/2012 <http://www.finlex.fi/data/normit/39161/12007fi.pdf>
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus kasvinsuojeluaineiden levitysvälineille asetettavista vaatimuksista, levitysvälineiden testauksesta ja levitysvälineitä koskevasta riskien arvioinnista 4/2016. <http://www.finlex.fi/data/normit/42535/16004.fi.pdf>
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus nurmi- ja rehuksien siemenkaupasta 2089/14/2013 <http://www.finlex.fi/fi/viranomaiset/normi/400001/41489>
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteista 24/11 <http://www.finlex.fi/data/normit/37638/11024fi.pdf>
- Maa-aineslaki 555/1981 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1981/19810555>
- Maankäyttö- ja rakennusasetus 895/1999 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990895>
- Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132>
- Metsälaki 1093/1996 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961093>
- Neuvoston direktiivi 1992/43/ETY luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (ns. EU:n luontodirektiivi) <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0043:FI:HTML>
- Siemenkauppalaki 728/2000 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000728>
- Taimiaineistolaki 1205/1994 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941205>
- Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa 843/2017 <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170843>
- Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta 79/2017 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2017/20170079>

- Valtioneuvoston asetus jätteistä 179/2012 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120179>
- Valtioneuvoston asetus kansallisesti merkityksellisistä haitallisista vieraslajeista 1725/2015 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151725>
- Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista 214/2007 <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2007/20070214>
- Valtioneuvoston asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä 1308/2013 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20131308>
- Valtioneuvoston asetus polttomoottoreiden pakokaasu- ja hiukkaspäästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta 398/2005 <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20050398>
- Valtioneuvoston asetus tulvariskien hallinnasta 659/2010 <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/20100659>
- Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä 1040/2006 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20061040>
- Valtioneuvoston asetus vesitalousasioista 1560/2011 <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20111560>
- Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista 1022/2006 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20061022>
- Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta 713/2014 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140713>
- Vesihuoltolaki 119/2001 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010119>
- Vesilaki 587/2011 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110587>
- Ympäristöministeriön asetus rakennusten energiatehokkuudesta 2/11 <http://www.finlex.fi/fi/viranomaiset/normi/700001/37188>
- Ympäristöministeriön asetus rakennuksen energiatodistuksesta 1048/2017 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2017/20171048>
- Ympäristöministeriön asetus rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä 216/2015 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150216>
- Ympäristöministeriön ohje rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä YM3/601/2015 https://www.edilex.fi/data/rakentamismaaraykset/ym_ohje_3_601_2015.pdf
- Ympäristönsuojelulaki 527/2014 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140527>

Suomen rakentamismääräyskokoelma löytyy ajantasaisena verkko-osoitteesta <http://www.ym.fi/rakentamismaaraykset>.

Työtä ohjaavat työehtosopimukset ja muut yleiset sopimusehdot

Työehtosopimukset

- Arkkitehtisuunnittelualan ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus
- Golf-alan työehtosopimus
- Henkilöstöpalvelualan työehtosopimus
- Maa- ja vesirakennusalan työehtosopimus
- Kiinteistöpalvelualan työntekijöitä koskeva työehtosopimus
- Suunnittelu- ja konsulttialan toimihenkilöiden työehtosopimus
- Suunnittelu- ja konsulttialan ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus
- Viher- ja ympäristörakentamisalan työehtosopimus.

Voimassa olevia työehtosopimuksia voi tarkastella verkko-osoitteessa <http://www.finlex.fi/fi/viranomaiset/tyoehto/>.

Muut yleiset sopimusehdot

- Alueurakan yleiset sopimusehdot 2003 AYSE
- Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot palveluhankinnoissa JYSE 2014 PALVELUT
- Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot tavarahankinnoissa JYSE 2014 TAVARAT

- KH X4-00405 Kiinteistöpalvelualan yleiset sopimusehdot KP YSE 2007
- Kone- ja kuljetuspalveluiden hankinnan yleiset ehdot 2008, KE 08
- Rakennusalan töitä koskevat yleiset kuluttajasopimusehdot RYS-9 1998
- RT 13-11143, Konsulttitoiminnan yleiset sopimusehdot KSE 2013
- RT 16-10660 Rakennusurakan yleiset sopimusehdot YSE 1998
- RT 17-10721 Rakennustuotteiden yleiset hankinta- ja toimitusehdot RYHT 2000

Työtä ohjaavat yleiset laatuvaatimukset

Tilaamiselle, hankinnalle ja valvonnalle ei ole laadittu yleisiä laatuvaatimuksia, mutta rakentamisen ja kunnossapidon yleisissä laatuvaatimuksissa on annettu joitakin ohjeita myös tilaamiseen, hankintaan ja valvontaan liittyen.

- Alueurakointi. Yleinen tehtäväluettelo
- InfraRYL. Infrarakentamisen yleiset laatuvaatimukset
- KiinteistöRYL. Kiinteistöpalveluiden yleiset laatuvaatimukset
- Lehtipuiden taimilaatuvaatimukset
- MaaRYL. Rakennustöiden yleiset laatuvaatimukset. Talorakennuksen maatyöt
- Viheralueiden hoito VHT
- Viheralueiden hoitoluokitus
- Viherrakentaminen ja -hoito tieympäristössä
- Viherrakentamisen yleinen työselostus VRT.